

Varslingsøvelse 2016

Evalueringsrapport

Innhold

1. Sammendrag.....	3
1.1 Læringspunkter.....	3
2. Bakgrunn.....	4
3. Øvingsmål.....	4
4. Gjennomføring av øvelsen.....	5
5. Evaluering.....	6
5.1 Kommunens evne til å motta beredskapsvarsel via e-post.....	6
5.2 Rapportering.....	7

1. Sammendrag

Fylkesmannen gjennomførte 9. juni 2016 en varslingsøvelse for samtlige av kommunene i fylket. Kommunene hadde på forhånd mottatt informasjon om at Fylkesmannen ville kjøre en varslingsøvelse i løpet av uke 23.

Øvelsen hadde følgende øvingsmål:

- Teste Fylkesmannens varslingskanaler til kommunene
- Øve kommunene i å motta beredskapsvarsel på e-post og SMS
- Øve kommunene i å kvittere for mottatt varsel på e-post
- Rapportere til Fylkesmannen

35 av fylkets 44 kommuner hadde i løpet av den første halvtimen kvittert for mottatt varsel, og etter en time hadde hele 38 kommuner kvittert for mottatt varsel. Dette er en stor fremgang fra varslingsøvelsen i 2015 hvor kun halvparten av kommunene hadde kvittert for mottatt varsel innenfor samme tidsperiode. Årets resultat anses derfor som svært tilfredsstillende fra vår side.

1.1 Læringspunkter

Varslingsøvelsen avdekket følgende læringspunkter:

- **Oppdatering av varslingslister**
Erfaringer fra varslingsøvelsen viser at det er viktig at varslingslister er oppdaterte. Når kontaktinformasjonen til rådmenn, ordførere og beredskapskoordinator endres bør kommunene sende dette til Fylkesmannen på fmnoberedskap@fylkesmannen.no
- **Beredskapsepost**
Øvelsen viser at flere av kommunene hadde tekniske problemer med beredskapsepostene. Det er viktig at kommunene selv jevnlig tester at beredskapsepostene fungerer.
- **Bruke både SMS og e-post til å varsle kommunene**
Den betydelig høyere responsen fra kommunene under årets varslingsøvelse illustrerer at SMS-varslingsøvelse er en sikrere og mer effektiv varslingskanal enn e-post alene.
- **Konsekvente varslingsrutiner**
Noen kommuner gav uttrykk for at det var uheldig at beredskapskoordinatorer ikke fikk varsel på SMS på lik linje med ordfører og rådmenn. Bakgrunnen for dette er at Fylkesmannen tidligere har vært tydelig på at beredskapskoordinator også vil bli varslet via SMS. Ulik praksis fra hendelse til hendelse skaper usikkerhet og uklarhet, og det er derfor viktig at varslingsrutinene er konsekvente.

Samlet sett illustrerer disse læringspunktene at det er viktig å gjennomføre årlige varslingsøvelser for å ha oppdaterte og effektive varslingsrutiner og varslingslister.

2. Bakgrunn

*Retningslinjer for varsling og rapportering på samordningskanal*¹ beskriver retningslinjer for hvordan etatene på samordningskanal skal motta, vurdere og videreformidle varsler, og retningslinjer for hvordan man iverksetter og ivaretar situasjonsrapportering på samordningskanal. Fylkesmannen skal ved uønskede hendelser motta og videreformidle varsel om hevet farenivå² og beredskaps- og hendelsesvarsling³ til kommunene. Samtlige av varslene går ut på e-post, herunder kommunenes beredskapsepost, men for de av kommunene som ikke har beredskapsepost sendes varslene til kommunenes postmottak. I tillegg benyttes SMS-varsling til rådmenn, ordfører og beredskapskoordinator.

Ved uønskede hendelser som medfører håndtering i kommuner, regioner og/eller nasjonalt iverksettes situasjonsrapportering til departementene. Fylkesmannen innhenter rapporter fra berørte kommuner som sammenstilles til et regionalt situasjonsbilde.

3. Øvingsmål

- **Verifisere Fylkesmannens varslingskanaler til kommunene**
Varslingsøvelsen skulle verifisere Fylkesmannens kontaktinformasjon til kommunene.
- **Mottak av beredskapsvarsel på e-post og SMS**
Varslingsøvelsen hadde til hensikt å øve kommunen i å kvittere for mottatt varsel ved bruk av e-post.
- **Kvittere for mottatt varsel**
Ett av målene var å teste kommunenes evne til å kvittere for mottatt varsel ved å følge en lenke som var i varselet. Ved varsel med kvitteringsplikt anses ikke mottaker som varslingsmottaker før kvittering er mottatt, jf. «*Retningslinjer for varsling og rapportering på samordningskanalen*».
- **Rapportering**
Et fjerde mål med varslingsøvelsen var at kommunene skulle rapportere tilbake til Fylkesmannen.

¹ «Retningslinjer for varsling og rapportering på samordningskanal» (DSB 2016).

² Varsling om hevet farenivå fra sentrale varselutstedere sendes i hovedsak ut fra NVEs dlom- og skredvarslingstjeneste og fra MET (*Retningslinjer for varsling og rapportering på samordningskanal* 2016:4).

³ Beredskaps- og hendelsesvarsling beskriver her enhver varsling av etater på samordningskanal som ikke er varsler om hevet farenivå sendt fra sentrale varselutstedere. (*Retningslinjer for varsling og rapportering på samordningskanal* s. 5).

4. Gjennomføring av øvelsen

Varslingsøvelsen ble innledet med at Fylkesmannen sendte et varsel pr. e-post til samtlige av kommunene i Nordland. Varselet ble sendt 9. juni 2016 kl. 08.48, og følgende melding gikk ut til alle kommunene:

ØVELSE - ØVELSE - ØVELSE

Varslingsøvelse

Dette er en varslingsøvelse som sendes til alle kommunene i Nordland. Hensikten med øvelsen er å teste Fylkesmannens varslingskanaler til kommunene, øve kommunenes evne til å motta og kvittere for mottatt varsel, samt rapportere tilbake til Fylkesmannen. For de kommunene som har beredskapsmail benyttes denne, mens for de øvrige sendes varselet til kommunens postmottak. I tillegg sendes SMS-varsel til rådmann og ordfører.

Fylkesmannen ønsker følgende tilbakemelding fra kommunen:

1. Kvittering for mottatt varsel så fort som mulig

Kommunen skal kvittere for mottatt varsel ved å trykke på linken «Melding mottatt» (se nederst i denne mailen).

2. Kort rapport innen kl. 14

Som et grunnlag for vår evaluering av varslingsøvelsen, ber vi kommunen besvare følgende spørsmål i sin rapportering:

1. Når ble varselet mottatt leder av kriseledelsen?
2. Mottok kommunen beredskapsvarselet på e-post?
3. Mottok rådmann og ordfører beredskapsvarsel på SMS?

Rapporten sendes pr. mail til: fmnoberedskap@fylkesmannen.no

Spillstaben hos Fylkesmannen kan nås på tlf. 417 97 641 (Silje), ev. mail:

fmnoberedskap@fylkesmannen.no

VENNLIGST KLIKK HER FOR Å BEKREFTE AT DU HAR LEST MELDINGEN:

[MELDING MOTTATT](#)

HILSEN

FYLKESMANNEN I NORDLAND

I tillegg gikk følgende varsel ut på SMS til rådmenn og ordførere:

Øvelse - øvelse – øvelse

Fylkesmannen har sendt et varsel til kommunens beredskapsmail ev. postmottak.

Hendelse: Varslingsøvelse 2016

Mer info. finnes i e-posten.

Ved ev. spm. kontakt oss på tlf. xxx xx xxx

Hilsen Fylkesmannen i Nordland

5. Evaluering

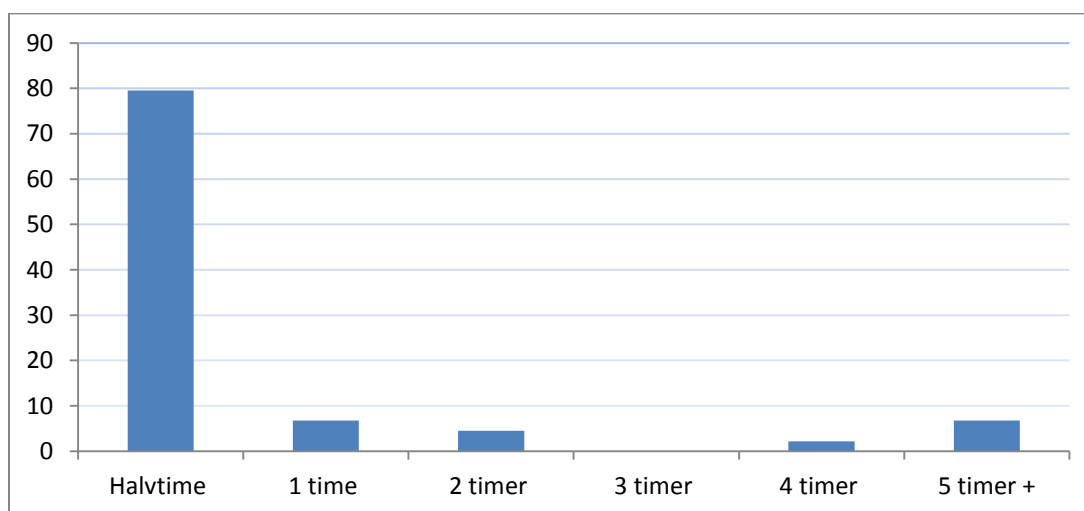
Evalueringen tar utgangspunkt i kvitteringsloggen i DSB-CIM, samt rapporteringene fra kommunene til Fylkesmannen.⁴

5.1 Kommunens evne til å motta varsel via e-post og SMS

Samtlige av kommunene hadde innen ett døgn etter at varselet ble sendt ut kvittert for å ha mottatt beredskapsvarselet ved å trykke på linken «Melding mottatt».

Fylkesmannen registrerte at det var feil i flere av beredskapsepostene som ble benyttet under øvelsen. De kommunene dette gjaldt tok, med bakgrunn i mottatt varsel på SMS, kontakt med Fylkesmannen da de ikke hadde mottatt varsel på e-post.

Figur 1 viser hvor lang tid det gikk fra varselet gikk ut på e-post til det var kvittert for mottatt melding.

Figur 1. Kommunenes responstid på «Mottatt melding»

Slik det fremgår av figur 1, hadde 79,5 % av kommunene kvittert for mottatt varsel innen en halvtime etter at varselet ble sendt. Etter en time hadde totalt 86,4 % av kommunene kvittert for mottatt varsel.

⁴ Rapporten er utarbeidet 21.juni 2016, og ev. rapporter fra kommuner etter dette tidspunkt er ikke inkludert i evalueringsrapporten.

5.2 Rapportering

Kommunene ble bedt om å sende rapport til Fylkesmannen innen kl. 14.00 den 9.juni. Totalt mottok Fylkesmannen rapport fra 42 av 44 kommuner, noe om utgjør at 95,4 % av kommunene sendte rapport.

Funn fra rapporteringen kan kort oppsummeres i følgende punkter:

- I 41 av 44 kommuner mottok leder av kriseledelsen varsel enten på SMS eller e-post innen en time etter at varselet ble sendt
- 41 av 44 kommuner melder at de mottok e-postvarsel på e-post
- 38 av rådmennene mottok SMS-varselet
- 41 av ordførerne mottok SMS-varselet

Samlet illustrerer dette at i de aller fleste tilfellene har Fylkesmannen riktig kontaktinformasjon til kommunens kriseledelse. De største utfordringene ligger i å holde kontaktinformasjon til rådmenn oppdaterte.